

На основу члана 14. тачка 8, а у вези с чланом 3. и чланом 42. став 1. тачка 3, Закона о Народној банци Србије ("Службени гласник РС", бр. 72/2003 и 55/2004), Монетарни одбор Народне банке Србије доноси

О Д Л У К У **О УСЛОВИМА И НАЧИНУ ОДОБРАВАЊА КРАТКОРОЧНИХ** **ДИНАРСКИХ КРЕДИТА БАНКАМА**

Опште одредбе

1. Овом одлуком утврђују се услови под којима и начин на који Народна банка Србије може одобравати банкама кредите у динарима с роком доспећа најдуже дванаест месеци, ради обезбеђења динарске ликвидности банака (краткорочни кредит) као меру подршке финансијској стабилности земље у смислу одлуке којом се уређују посебне мере подршке финансијској стабилности земље.

2. Краткорочни кредит Народна банка Србије одобрава банци која испуњава услове утврђене одлуком из тачке 1. ове одлуке и овом одлуком, и то до износа:

1) 90% номиналне вредности заложених краткорочних хартија од вредности Народне банке Србије и/или;

2) 90% номиналне вредности заложених краткорочних хартија од вредности Републике Србије и/или;

3) 80% номиналне вредности заложених динарских дугорочних хартија од вредности Републике Србије до чијег рока доспећа није остало више од две године и/или;

4) динарске противвредности номиналне вредности заложених девизних дугорочних хартија од вредности Републике Србије, прерачунате по званичном средњем курсу динара на дан одобравања краткорочног кредита, и то:

– 80% динарске противвредности тих хартија од вредности до чијег рока доспећа није остало више од две године и/или,

– 70% динарске противвредности тих хартија од вредности до чијег рока доспећа није остало мање од две а више од четири године и/или,

– 60% динарске противвредности тих хартија од вредности до чијег рока доспећа није остало мање од четири а више од седам година и/или

5) 90% залогe слободних девизних средстава (евра) које је банка заложила на посебном девизном рачуну код Народне банке Србије,

прерачунатих по званичном средњем курсу динара на дан одобравања краткорочног кредита.

3. Народна банка Србије може банци одобрити краткорочни кредит на основу залоге потраживања које банка има по основу хипотекарних кредита, као и по основу залоге потраживања према Републици Србији и корисницима буџета Републике Србије, у складу с посебним законом којим ће се уредити одобравање ових кредита на основу залоге потраживања.

До ступања на снагу посебног закона из става 1. ове тачке, Народна банка Србије може банци одобрити краткорочни кредит на основу овлашћења које је банка дала Народној банци Србије да своје потраживање по основу краткорочног кредита може наплатити из девиза банке с девизног рачуна код Народне банке Србије – ако банка своје обавезе по том кредиту не изврши у року доспелости.

4. Упис заложног права Народне банке Србије на хартијама од вредности из тачке 2. ове одлуке врши се на заложном рачуну имаоца тих хартија у Централном регистру, депоу и клирингу хартија од вредности (у даљем тексту: Централни регистар), у складу с прописима Централног регистра.

5. Банка залаже девизе – евре у смислу тачке 2, одредба под 5, ове одлуке давањем заложне изјаве, која обавезно садржи износ девиза који се залаже, рок на који се даје залога, као и овлашћење Народној банци Србије да своје потраживање по основу кредита који је одобрила банци може наплатити из заложених девиза – ако банка своје обавезе по том кредиту не изврши у року доспелости, као и уплатом тих девиза на девизни рачун Народне банке Србије.

Заложна изјава из става 1. ове тачке саставни је део оквирног уговора о краткорочном кредиту.

Банка не може располагати заложеним девизама до измирења својих обавеза према Народној банци Србије по основу главнице краткорочног кредита.

Народна банка Србије плаћа камату на девизе – евре које је банка заложила у смислу ове одлуке по каматној стопи у висини референтне каматне стопе Европске централне банке по основу главних операција за рефинансирање.

Камату из става 4. ове тачке Народна банка Србије обрачунава првог радног дана у месецу за претходни месец – за радне и нерадне дане, а плаћа до 8. у месецу за претходни месец.

6. Ради одобравања краткорочног кредита, Народна банка Србије закључује с банком оквирни уговор о овом кредиту, којим се нарочито утврђују односи Народне банке Србије и банке у вези са одобравањем, коришћењем и враћањем тог кредита, настанком и престанком заложног права Народне банке Србије, као и наплата потраживања Народне банке Србије.

7. Народна банка Србије пушта банци у течај краткорочни кредит на основу претходно закљученог оквирног уговора из тачке 6. ове одлуке и установљене залоге у смислу тач. 4. и 5. те одлуке и/или датог овлашћења у смислу тачке 3. ове одлуке, као и закљученог појединачног уговора о кредиту.

Краткорочни кредит може имати крајњи рок доспећа до једног радног дана који претходи дану истека рока на који су заложене хартије од вредности, односно девизе и до кога важи овлашћење из тачке 3. ове одлуке.

Банка може, пре рока доспећа, Народној банци Србије вратити краткорочни кредит без додатних трошкова за банку.

8. Народна банка Србије одобрава краткорочне кредите у смислу ове одлуке на аукцијама – на којима банке достављају своје захтеве, по утврђеним правилима и у утврђеном року.

Захтеви из става 1. ове тачке садрже спецификацију хартија од вредности и девиза које банка залаже у складу са овом одлуком и/или назнаку да се користи овлашћење у смислу тачке 3. те одлуке.

Банка може Народној банци Србије подносити више захтева за краткорочне кредите – до износа из тачке 2. ове одлуке, односно износа предвиђеног овлашћењем из тачке 3. те одлуке.

Одобравање кредита на аукцијама

9. Народна банка Србије може организовати следеће врсте аукција на којима ће одобравати краткорочне кредите банкама:

1) аукцију по фиксној каматној стопи, односно по каматној стопи коју је Народна банка Србије унапред фиксно утврдила и саопштила банкама;

2) аукцију по варијабилној каматној стопи, односно по каматној стопи коју Народна банка Србије није унапред фиксно утврдила и саопштила банкама.

Аукција по варијабилној каматној стопи може бити:

1) аукција по вишеструкој каматној стопи, кад Народна банка Србије одобрава краткорочни кредит по каматној стопи коју је понудила банка чији је захтев прихваћен на аукцији;

2) аукција по јединственој каматној стопи, кад Народна банка Србије одобрава краткорочни кредит по истој каматној стопи свим банкама чији су захтеви прихваћени на аукцији.

10. Гувернер или лице које он овласти доноси одлуку о организовању аукције на којој ће се одобравати краткорочни кредити, која садржи следеће основне податке:

- 1) датум одржавања аукције,
- 2) врсту аукције,
- 3) каматну стопу – ако се организује аукција по фиксној каматној стопи,
- 4) рок на који се одобрава кредит,
- 5) најмањи износ на који захтев може да гласи,
- 6) рок за достављање захтева.

Поред података из става 1. ове тачке, одлука о организовању аукције може да садржи и податке о укупном износу средстава – кредита који ће се одобрити банкама, најнижој каматној стопи коју захтев банке може да садржи да би био примљен у обраду, највећем износу на који захтев може да гласи, броју захтева који се могу доставити и друге податке значајне за обављање аукције, односно одобравање краткорочних кредита.

Ако одлука о организовању аукције не садржи податак о укупном износу средстава – кредита који ће се одобрити банкама на аукцији, гувернер или лице које он овласти, на основу примљених захтева банака на дан одржавања аукције, одлучује о укупном износу кредита који се одобрава на аукцији.

11. Одлука о организовању аукције објављује се на сајту Народне банке Србије најкасније на дан одржавања аукције.

Истовремено са објављивањем одлуке из става 1. ове тачке, Народна банка Србије ће банкама електронском поштом (мејлом)

доставити саопштење о одржавању аукције, које садржи податке из те одлуке.

12. Гувернер или лице које он овласти може донети одлуку о утврђивању календара редовних аукција које Народна банка Србије планира да организује – за период који није краћи од једног месеца.

Одлука из става 1. ове тачке објављује се на сајту Народне банке Србије.

13. Банке из тачке 2, односно 3. ове одлуке достављају Народној банци Србије захтев за кредит, који садржи основне елементе прописане упутством за спровођење те одлуке.

Захтев доставља лице које је банка овластила да то чини у њено име и за њен рачун, на начин прописан упутством из става 1. ове тачке, и то електронском поштом или телефаксом, у времену утврђеном одлуком о организовању аукције. Захтев примљен пре или после утврђеног времена не узима се у обраду.

14. Народна банка Србије неће примити у обраду захтев банке који је неблаговремено достављен или садржи непотпуне или нетачне податке, односно не испуњава услове прописане овом одлуком.

Народна банка Србије ће, после пријема захтева, електронском поштом или телефаксом обавестити банку о пријему у обраду њеног захтева, или о његовом неприхватању.

15. Ако се организује аукција по фиксној каматној стопи, банка може Народној банци Србије доставити само један захтев у коме је наведен износ кредита по каматној стопи коју је Народна банка Србије унапред фиксно утврдила и објавила.

Ако је укупан износ кредита наведен у захтевима банака већи од укупног износа средстава – кредита који Народна банка Србије одобрава, врши се пропорционално распоређивање кредита по појединачној банци, сразмерно учешћу захтева појединачне банке у укупном износу кредита наведеном у захтевима банака.

16. Ако се организује аукција по варијабилној каматној стопи, банка може Народној банци Србије доставити један или више захтева у складу са одлуком о организовању аукције, у којима су наведени износи кредита с каматним стопама на те кредите.

У одлуци о организовању аукције по варијабилној каматној стопи, гувернер или лице које он овласти може утврдити најнижу каматну стопу коју захтев банке може да садржи да би био примљен у обраду.

17. Редослед појединачних захтева банака на аукцији по варијабилној каматној стопи утврђује се према каматним стопама наведеним у тим захтевима, и то почев од највише до најниже каматне стопе.

Након утврђивања редоследа из става 1. ове тачке, гувернер или лице које он овласти одлучује о најнижој каматној стопи коју захтев може да садржи да би био прихваћен ако та стопа није утврђена одлуком о организовању аукције.

Ако се организује аукција по вишеструкој каматној стопи, Народна банка Србије одобрава кредит банци чији је захтев прихватила по каматној стопи коју је понудила банка.

Ако се организује аукција по јединственој каматној стопи, Народна банка Србије одобрава кредит свакој банци чији је захтев прихватила по истој каматној стопи, тј. по најнижој прихваћеној каматној стопи (гранична каматна стопа).

Укупан износ кредита распоређује се према редоследу из става 1. ове тачке, а ако постоји више захтева са истом најнижом каматном стопом која је прихваћена (гранична каматна стопа), а износ кредита наведен у захтевима по граничној каматној стопи већи је од преосталог износа кредита који Народна банка Србија одобрава – распоређивање се врши сразмерно учешћу тих захтева у износу кредита наведеном у захтевима по граничној каматној стопи.

18. Након спроведеног поступка обраде захтева на начин утврђен тач. од 14. до 17. ове одлуке, Народна банка Србије електронском поштом или телефаксом обавестиће банку – учесника на аукцији о прихватању њеног захтева.

Ако је Народна банка Србије захтев банке прихватила у потпуности или делимично, доставља јој потврду о прихватању захтева, која садржи основне елементе појединачног уговора о кредиту утврђене упутством за спровођење ове одлуке, а садржи и спецификацију прихваћене залогe и/или назнаку да је банка дала овлашћење из тачке 3. ове одлуке. Та потврда је саставни део оквирног уговора о кредиту из тачке 6. ове одлуке.

Сматра се да је појединачни уговор о краткорочном кредиту, који се банци одобрава на аукцији у смислу ове одлуке, закључен у тренутку кад Народна банка Србије прихвати захтев банке на начин из става 2. ове тачке.

19. Народна банка Србије ће, након одржане аукције на којој су одобравани краткорочни кредити, на свом сајту објавити збирни извештај о резултатима аукције, по правилу на дан одржавања аукције.

Утврђивање камате на краткорочни кредит

20. На износ краткорочног кредита коришћеног у смислу ове одлуке, банка је дужна да Народној банци Србије плати камату – по каматној стопи која се утврђује најмање у висини референтне каматне стопе Народне банке Србије увећане за 1,5 процентних поена.

На износ доспелог а невраћеног краткорочног кредита, као и на доспелу а ненаплаћену камату из става 1. ове тачке за период доцње, Народна банка Србије обрачунава и наплаћује камату – по каматној стопи која се, у складу са одлуком којом се утврђују каматне стопе које Народна банка Србије примењује у поступку спровођења монетарне политике, односи на кредите који нису враћени у уговореном року, односно који се користе противно прописима.

Камату из ст. 1. и 2. ове тачке Народна банка Србије обрачунава првог радног дана у месецу за претходни месец – за радне и нерадне дане, а наплаћује до 8. у месецу за претходни месец.

21. На име обезбеђења наплате камате из тачке 20. ове одлуке, банка је дужна да Народној банци Србије достави одговарајући број бланко сопствених, потписаних и оверених меница, као и овлашћење за њихову попуну.

Изузетно, Народна банка Србије може менице из става 1. ове тачке употребити и за наплату потраживања из тачке 22. ове одлуке ако се та потраживања не могу наплатити на начин из те тачке.

Наплата потраживања Народне банке Србије

22. Ако банка краткорочни кредит не врати до рока доспећа утврђеног у потврди о прихватању захтева банке за кредит – Народна банка Србије ће невраћени износ тог кредита, с припадајућом каматом, наплатити активирањем овлашћења из тачке 3. ове одлуке и/или активирањем залогa, и то:

1) преносом заложених девиза у власништво Народне банке Србије и/или

2) продајом заложених хартија од вредности, у складу с прописима Централног регистра, упутством Народне банке Србије за спровођење ове одлуке и оквирним уговором о кредиту из тачке 6. ове одлуке.

23. При наплати потраживања из заложених девизних хартија од вредности и заложених девиза из тачке 2. ове одлуке, као и из девиза по основу овлашћења из тачке 3. те одлуке – Народна банка Србије примениће куповни курс Народне банке Србије за девизе који важи у тренутку те наплате, односно преноса девиза у власништво Народне банке Србије.

24. Народна банка Србије ће потраживање по основу краткорочног кредита од банке у смислу ове одлуке наплатити најпре из заложених девиза из тачке 2, одредба под 5, те одлуке, затим активирањем овлашћења из тачке 3. ове одлуке и потом из заложених хартија од вредности из тачке 2. те одлуке – према редоследу којим су те хартије од вредности наведене у тој тачки.

25. Народна банка Србије има право да једнострано откаже оквирни и појединачни уговор, односно све појединачне уговоре о краткорочном кредиту и пре истека уговореног рока:

1) ако Народна банка Србије утврди да банка не испуњава неки од услова за одобравање кредита утврђених одлуком којом се уређују посебне мере подршке финансијској стабилности земље и овом одлуком;

2) ако банка не извршава своје обавезе у складу са оквирним и појединачним уговором о краткорочном кредиту.

На дан отказа уговора о краткорочном кредиту доспевају за наплату све неизмирене обавезе које она дугује или ће дуговати (недоспела камата до дана отказа) по основу уговора о краткорочном кредиту.

Ако банка на дан отказа уговора о кредиту не изврши све своје обавезе у смислу става 2. ове тачке, односно у складу са изјавом о отказу кредита – на наплату потраживања Народне банке Србије сходно се примењују одредбе о активирању залоге, односно овлашћења из тач. од 22. до 24. ове одлуке.

26. Гувернер може донети одлуку да се банци, у случају из тачке 25. став 1. ове одлуке, не одобрава убудуће краткорочни кредит у смислу те одлуке на одређени рок (привремено) или трајно.

27. О спровођењу ове одлуке Народна банка Србије доноси упутство.

27а. Народна банка Србије ће одобравати банкама краткорочне кредите у складу са одредбама ове одлуке – до 31. децембра 2010. године.

Завршна одредба

28. Ова одлука ступа на снагу наредног дана од дана објављивања у "Службеном гласнику РС".

МО НБС бр. 8
5. маја 2009. године
Београд

Председавајући седницом
Монетарног одбора Народне банке Србије
Гувернер
Народне банке Србије

Радован Јелашић, с.р.